

**HAMSHIRANING ISH FAOLIYATIDAGI ASOSIY VAZIFALARI**

Urganch Abu Ali Ibn Sino nomidagi

jamoat salomatligi texnikumi

o'qituvchisi

**Jumanazarova Zebuniso Shavkatovna**

**Annotatsiya:** Ushbu maqolada hamshiraning ish faoliyatidagi asosiy vazifalari atroflicha tahlil qilingan.

**Kalit so'zlar:** hamshira, salomatlik, bemor.

Hozirgi davrimizda inson salomatligi jamiyat uchun, oila uchun juda muhimdir. Kasallik organizmni kuchsizlantiradi. Bemor kuch-quvvat toplash va tezroq davo topishi uchun uni maxsus parvarish qilish lozim. Bemorni parvarishlash odatda davolashning eng muhim qismidir. Dorilar hamisha ham zarur bolavermaydi. Lekin yaxshi parvarish doim muhimdir. Quyida bemorni yaxshi parvarishlash asoslari ko'rsatib otinadi: Bemorlarga qulayliklar yaratish. Bemor tinch, qulay, toza havoli va yorug joyda dam olishi kerak. Uni juda sovqotish yoki isib ketishdan saqlang. Agar havo sovuq bolsa yoki kasal sovqotsa, uning ustiga choyshab yoki korpa tashlab qoying. Agar havo issiq bolsa va kasalning isitmasi bolsa, uning ustini ochib qo'yish zarur. Suyuqliklar. Deyarli barcha kasalliklarda, ayniqsa, isitma yoki ichketar paytlarda, kasal koproq suyuqlik ichishi kerak: suv, choy, sharbat, shorva va boshqalar. Shaxsiy tozalik. Bemorni toza tutish muhim. U har kuni chomiltirilishi kerak. Agar u yotgan joyidan tura olmaydigan darajada kasal bolsa, badanini iliq suvda namlangan yumshoq sochiq bilan arting. Uning ust-boshlari, choyshablari va ustiga yopiladigan narsalari ham toza tutilishi kerak. Bemor yotgan joyga ovqat bolaklari va ushoqlar tushib qolmaganiga etibor berish kerak. Yaxshi ovqatlanish. Agar bemorning qorni ochsa, unga ovqat bering. Kop kasalliklarda maxsus parhez talab qilinmaydi. Bemor kop suyuqlik ichishi va foydali moddalarga boy ovqatlardan koproq istemol qilishi kerak. Agar bemor juda quvvatsiz bolsa, unga iloji boricha tez-tez toyimli ovqatlardan

berib turing. Kerak bolsa ovqatlarni ezib yoki shorva, sharbatlarga qoshib berish darkor.

Guruch, bugdoy, suli, kartoshkani ezib, yumshoq botqa (pyure) holida berilsa, ancha quvvat boladi. Unga shakar va osimlik yogidan qo'shish ozuqa quvvatini oshiradi. Bemor ovqat yemasa uni shirin ichimliklar ichishga undash kerak. Xona holati. Bemor uyida davolanadigan bo'lsa, u yotgan xona alohida, ozoda, yorug', iliq ( $18-20^{\circ}$ ) bo'lishi, ko'pda uch mahal – ertalab, kunduzi va kechqurun – uxlashdan oldin shamollatib turilishi zarur (hatto qishda ham). Bunda bemorni issiq yoping'ich, boshini qalin sochiq bilan o'raladi va yuzi ochiq qoldiriladi. Bemor sovqotmaydigan qilib yaxshi o'rab qo'yilsa, sof havo hech zarar qilmaydi. Yozda derazani kun bo'yi ochib qo'ygan ma'qul. Xona kuniga 2-marta: ertalab va kechqurun yotishdan oldin yig'ishtirib, tozalanadi. Bunda deraza romlari, eshik, mebellar nam latta bilan artiladi, pol yuviladi yoki latta o'ralgan cho'tka bilan tozalanadi. Gilamlar, qalin deraza pardalar vaqtincha yig'ib qo'yilgani ma'qul yoki tez-tez (haftada 1-2 marta) changyutgich bilan tozalanadi. Xonada pastroq tovushda gaplashish kerak, ammo pichirlab gaplashish yaramaydi. Chunki bu bemorga go'yo uning ahvoli og'irligini yashirishga urinayotgandek bo'lib tuyuladi, radio va televizor ovozi pasaytirib qo'yiladi.

Buyurtmachilar maxsus tayyorgarlikdan o'tmagan xodimlar bo'lganligi sababli, ularning ishi to'shakda yotgan bemorni parvarish qilish, bo'lim bo'limlari, koridorlari va kabinetlarini toza saqlashga qisqartiriladi. Bunday ish maxsus ko'nikma va bilimlarni talab qilmaydi, shuning uchun treningni talab qilmaydi. To'shakka yotqizilgan bemor kasalxonaga yotqizilganida, bemorning qarindoshlari qonunga ko'ra kasalxonada yotqizilgan bemorlarga kim qarashi kerakligini so'rashi mumkin. Bu savolga javob har qanday shifoxonaning har bir bo'limida mavjud bo'lgan hamshiraning vazifalari bo'ladi. Barcha shifoxonalar o'z qoidalarida, shuningdek, parvarish qilish xususiyatlarida farqlanadi. Odatda, turli kasalliklarga xos bo'lgan bo'limlarda bemorlarni parvarish qilish boshqa bo'limlardan juda farq qiladi. Har bir kasallikning o'ziga xos xususiyatlari va alohida e'tibor talab qiladigan nuqtalari

мавjud. Shuning uchun har qanday bo'limda hamshira yoki boshqa xodimlar bajarishi kerak bo'lgan ish tavsiflari mavjud. Bundan tashqari, ishga kirishda xodimga umumiy ko'rsatmalar beriladi, ammo ma'lum bir bo'limda ish bilan tanishganda, katta opa xodimni bajarishi kerak bo'lgan asosiy vazifalar bilan tanishtiradi. Ish tavsiflari bevosita bosh hamshira tomonidan yozilishi mumkin, ammo shifoxonaning bosh hamshirasi tomonidan ko'rib chiqilishi va tasdiqlanishi kerak. Bunday ko'rsatmalarga majburiyatlar qo'shilishi mumkin, masalan, hamshiraga og'ir to'shakka mixlangan bemorlarni naycha bilan oziqlantirishda yordam berish. Shuning uchun bo'limning o'ziga xos xususiyatlariga qarab, xodimlarning vazifalari farqlanadi. Agar qarindoshlari yoki bemorning o'zi butunlay boshqacha vazifalarga ega bo'lgan farrosh bemorni to'shak yoki ovqatlantirish bilan shug'ullanayotganini payqagan bo'lsa, bu qo'pol qoidabuzarlikdir.